

'a'owaz

kaspengan noka SaySiyat roSa' tinal'oemaeh monhael pinko'izaw ray
naba: 'omowaz ka kawaS koSa'en " 'a'owaz ". So: Sahpi:ih ila 'ima
pit'aza', minrakeS komita' ka hahila: 'isa:a' mowa:i' tomi'itol ka Sa:wan
komoSa'— " potngor ila ka hahila:, moyo 'ampowa' ila 'okay 'itol i
patawaw? ", ka Sa:wan ma' kakoway ila 'am tal'awan. So: minrakeS 'okay
wa:i', Sa:wan ma' hihimi'an, hini noka tatini' pin'a'apol ka howaw.

Sa:wan kamamatawaw no 'a'owaz, minSa'la' komita' ka hahila:
rengreng ray 3 'ilaS 15 hahila: noka moto:, 'isa:a' romhaep no
kamataSihakeb ki kamataSira:bos. 'isa:a' kobae:ah ka SinSinrahoe'.

3 hahila: kapatawaw koSa'en 'a'iyalaeho:, paSte:boe' ka baboy,
homabos. 'a'iyalaeho: koSa'en paSpaSoSinrahoe' mowa:i' raroton ray
ba:la' langi: ha:aw Sinbalihaehan. papnabih ka howaw no 'a'owaz tabin
kaksi'aelan rasiwazay. mowa:i' 'aehae' hahila: 'am paSte:boe' ka baboy,
pa'arol ka ramo' noka baboy baehi' ka 'ima 'aewhay o homabos ka tatini'
noka SaySiyat rim'aen 'am 'omowaz ila ka kawaS.

minay 3 hahila: raroton ila ray rape: ka'owazan. latatini' raroton
naehan ray taew'an 'i:zo' maehrahrang ka howaw. ray katalekan tomalek ka

ho'ol, kamataSihakeb ki kamataSira:bos ma' rima' mari' ka biyae' noka
marikal, paskayzaeh ka talobong, sasihoe:. SaySiyat ma' rarolrol mowa:i'
ila. hini 'aehae' hahila: tomiyaw romae'oe: ka ralom, 'okik hayhayo', 'okik
pahila: ka kayba:en. kaksi'aelan kaS'abo' ray taew'an ka hinohaes,
kateSnenan 'eleben saboeh 'isa:a' komsi'ael ka Sinpaphae: 'okay timae'.

sizaeh kominsi'ael, somolsol ila ka tata', maytata', homa:op, 'isa:a'
taleken ila. ka Siloe' sinihoe: noka SaSa'iS, ka tata' 'inaSkan ray marikal
ni 'aza' 'aSkanen ray hakeb. mae'iyah kaS'abo' naehan somi'ael ka tata',
hingha' hinohaes, kateSnenan 'eleben.

'isa:a' kamataSihakeb ki kamataSira:bos minSa'la', 'aroma' maybi:il
rima' ila ray rararomaehan hinkosiza: ray kapayhahila:an 'am homabos,
tatini' noka Sa:wan minSa'la' balong 'am pa'alowa' ka tatini' kalahang ka
SaySiyat, pakkayzaeh ka kawaS, 'a'oral, ralom lal'oz nom pas'el ka
Sinorater ma' kayzaeh ila, SinSinrahoe' ma' mayaka:i' 'oyach.

lobih 'okik Sanabih lososo:oy kaS'abo' ray taew'an tikot rolrolon
noka 'ima 'aewhay. sizaeh SinSinrahoe' ma' lobih ila. nakhini
koSa'en 'a'owaz maylal'oz ka pinatawaw.

祈天祭

賽夏族兩年一次（不 paSta'ay）舉行祈天祭，當（向天湖）播種祭過後，章家會提醒潘家工作，這是祖先分配的工作。

潘家負責的事務，首先決定日期通常在農曆的 3 月 15 日，接著用竹占決定持米籴和持祭品的年輕人，然後通知各個姓氏家族。

3 天的工作分別是河邊會議、刺豬和祭天，河邊會議所有的姓氏長老會聚集在蓬萊溪邊，討論祈天祭事務。隔天刺豬儀式，放留豬隻的血液，洗淨賽夏族人的過錯，面向東方，告知祖先明天要舉行祭天儀式。

第三天聚集在祈天祭場，長輩們聚集屋內討論事情。廚房裡煮糯米，年輕人去拿野桐葉做竹杯、竹籤。這一天忌諱喝水、不能砍草、曬衣服。中午進到屋子裡面，門窗要關起來然後吃糯米飯、沒有配菜。

用貝珠、放在野桐葉上的小米糰放在米籴上（備著），所有的人又進到屋子裡吃小米。結束後，到竹林裡，潘家長輩先說話拜託天神照顧賽夏族人，其他姓氏接著發言完後，一樣門窗緊閉然後吃豬肉，這就是祈天祭的過程。

113 年全國語文競賽臺灣原住民族語言朗讀文章 【賽夏語】 國中學生組 編號 2 號

noka SaySiyat ka kinra:aman

kakhayza'an 'ita' SaySiyat Sowawen noka Say ripon ki Say kabih no
wasal ila ha:aw ray bangbangolan, SoSowawen noka kamamiyalawa' hopay
a tomal, 'isa:a' 'ita' ra:am a tomal ka kin'i'iyach ray 'oes'oeso'an.

So: kitoyae'en ila, 'ita' 'am romakep ka kaSnay'oes'oeso'an, noka
baseng, boehoe: ki hobak; 'am pit'aelaw noka hoSoS, tatoba' ki
Sako:o'; 'am komi:im ka por'oe' nak ma:ong, baehko' ki Sina'; boway nak
hilok, 'ae:im ki halis 'inakhini'an ka kasi'aelen, ma' ra:am naehan komi:im
tiniS'alayan ka ralom. kamarima' ray 'oes'oeso'an ka mae'iyach 'am maraS
ka kapatoki:an, 'isa:a' kayzaeh maShapoy pak'as'asay ka kasi'aelen o
pakha:olhoel ka basang.

So: 'okik 'iya'azem tipangihin ila, ma' ra:am koSa' kano' Sinrahoe' ka
hinbetel kayzaeh Sipori: ka pangih. ray 'oes'oeso'an hayza' 'akoey ka
kapa'iyoen hinbetel, So: ma:'aloehoeh ila, pori:in noka ta:zo' ma' kayzaeh
ila. So: hayza' ka pangih, mari' ka biyae' noka tokowa' Sitaetae' a noka
bato' to'toen pa'intartari:in pori:in ka pangih 'alikaeh kayzaeh.
noka 'o'owa' ka pozok 'okay 'ae:'ae:iw haysiya mowa:i' ka ramo', mari' ka
tenten noka wa:or 'ima tatini' Sihiyop ray pozok 'am poti' ka ramo' 'ima

mowa:i'. 'inakhini'an noka 'inmita'a tatini' Sinbil ka kinra:aman mina
kapatopa:en a tomal.

'ana 'isahini ka kin'i'iyach kayzaeh ila, 'akoey ka kakrangi'an
pinaskayzaeh tomilhaehael o walae' ka kapatawawen. 'oka' ila o haysani
kawaS 'okik hingha' ila, honha:i' maSna'abe', honha:i' rikrika: a tomal.
paSpaSo 'oem'oemaeh ma' ra:am ila ka kasi'aelen 'okik lal'oz 'inakhini'an
ka pinak'aewhayan. ray taywan nom 'i'iyach ka kasi'aelen, zinki', ralom
kapawka'en ma' maySoSowaw wa'isan ila, ra:amen So: 'inowan 'am
papanae' ma' 'oka' ila ka hini koSa'en haysani pinaskayzaeh ka
kakraangi'an, 'ita' 'am nak'ino' pak'i'iyach hi nonak? ray 'oes'oeso'an
sa'owaz hayza' 'inak'ino'ino'an ka kakrangi'an kanmita' ray
kin'i'iyachan, 'ita' haSa' nanaw ma' Siboele' ila.

wa:i' ila, 'am'amoeh taSilotori naehan hini pinaywa:ak ka kinra:aman,
mina pakrengreng a tomal lobih ray 'asang somingozaw ka tatini', tatoroe'
o 'omalingo' nasiya ka kinra:aman, 'isa:a' ma' pakaykayzeh pataSilotor ka
minahael, 'izi' i ngowipani mina!

賽夏族的智慧

從前，賽夏族被外來侵略者趕至山區，因為經常被趕，懂得在山裡生活。

肚子餓會抓山裡的野味、抓魚、找尋野菜水果食用，也懂得尋找水源。常去山裡的人會帶著打火器，起火煮熟食物、溫暖身體。

若不小心受傷，也懂得哪種植物可以治療。山裡有很多中藥，如果長疔瘡擦烏毛蕨就好；嚼爛咸豐草葉子或用石頭搗爛塗抹，傷口很快就好；嬰兒的肚臍未乾還在流血，用老葛藤的汁液吹到肚臍上可止血。祖先留傳下來的知識，值得引以為傲！

現在生活品質好，有很多工具幫忙省時，如今氣候驟變，一下暴雨、一下酷熱，很多國家都面臨糧食不足的危機。民生物價也逐漸飆升，如果哪天戰爭、沒有現代化產品，我們該如何生存？山裡有各式各樣的資源求生，只是我們不知道也把它丟棄。

快來拾起已丟失的知識，經常回鄉探望老人家，學習紀錄他們的知識，才能好好傳承給後代，千萬不要忘記啊！

113 年全國語文競賽臺灣原住民族語言朗讀文章 【賽夏語】 國中學生組 編號 3 號

'in noka SaySiyat a hinbasezan

mita' SaySiyat 'ima 'akoey ka kaspengan, hini kaspengan 'in noka SaySiyat a tatini' tinortoroe' 'inimita', ray baki' 'oepeoh na bo:ong ki koko' maya' noka SaySiyat koSa'en ka hinbasezan koko:ol. mita' SaySiyat ka tatini' rengreng patinekla' ka 'al'alak komita' ka koko:ol, ma' 'am mahoero: 'in noka SaySiyat a hinbasezan.

'ima Sapi:ih piza' tinal'oemaeh ila, yako min'alay ray ray'in kakiS'ol'olae'an kakiSka:atan kil kamakiSka:at tani baki' 'awi' minosa' hato ray 'oepeoh na bo:ong, mita' noka SaySiyat ka hinbasezan. karara:an yami ma:tol ka 'ima kayzaeh bazae'en noka SaySiyat kapa:tol, hi baki' 'awi' ma' pakSekla' noka SaySiyat a hinbasezan ka kinbazae'an.

baki' 'oepeoh na bo:ong ki koko' maya' 'ina pabasez 'ini mita' SaySiyat. kakhayza'an mae'iyah kinSiyae' o 'oka' ka 'ima 'aewhay ka kin'i'iyah. hayza' 'aehae' hahila:, 'aehae' tatini' mowa:i' ray kaSpi' komoSa', "korkoring, moyo 'iya'azem mina wasal 'am tirakiS ka 'oemaeh ila, 'am'amoeh Sa'ila paskayzaeh ka palono'." 'oka' ila o, mae'iyah haeba:an 'okay mari' ka ka:i', sa'owaz 'okik honaehnge: kawaS tomtomobi:wa', maSna'abe' o somibo: ila. 'inoral 'okay Sangay, tirakiS ka

ralom ila, ray 'asang 'ima haeba:an kil Sinpanan 'arolon noka ralom, koza' kin 'aewhay bazae'en.

hi baki' bo:ong ki koko' maya' roSa' ila' nanaw tani palono' toliyah patalay ray koko:ol. lasiya ray koko:ol ma'az'azem powa'aw ila?

hini 'oemaeh yami roSa' 'aehael nanaw ila, So: hayza' 'aroma' mae'iyah koza' kin kayzaeh! hayza' 'aehae' hahila: komita' ray wasal toliyah ka hoko', 'i:zo' hayza' 'aehae' ka korkoring, korkoring nasiya kalahangen. o tabin 'aehae' hahila:, bazae' noka samiyan komoSa', "korkoring Sa'ila tektek boeloe'i ila ha:aw wasal! honha:i' 'aehae' 'aehae' mae'iyah 'inay wasal manakiS, hayza' lampez o maykaSpat ka mae'iyah." 'isa:a' koSa'en 'in noka SaySiyat a Sinraho'.

potngor ila kan'oepeoh na bo:ong, yami' Siyae' a tomal. yami ma'az'azem 'am nak'ino' taSilotor 'ima kayzaeh ka kaspengan? ma'an ray hina'azem kinoSa' Sapang maraS ka korkoring ta:'itol kan'oepeoh na bo:ong pakSekla' ka kaspengan, So: noka SaySiyat binSi' tinokoeh ray 'inaz'azem, nakhini mita' kaspengan ma' mabasez ila, 'ana 'inowan ma' 'amkay ngowipani ila.

賽夏族的聖山—大霸尖山

賽夏族有許多從長輩那傳承給我們的文化及傳說，大霸尖山被稱為賽夏族的起源地，長輩常常提醒我們遠望那山，要想起起源故事。

三年前，蓬萊國小的學生跟隨耆老踏上賽夏尋根之旅，沿路我們唱著美妙的歌曲，耆老告訴我們起源故事。

大霸尖山是我們的聖山，很久以前，賽夏族人過著平靜快樂的生活，有天，一個長輩提醒族人：「你們要小心，海水會淹沒大地，你們要造一艘船。」族人們並不採信。過不久，天上開始打雷下起傾盆大雨，家園、族人和牲畜都被大水淹沒了，狀況慘不忍睹，只剩下兩個人被沖到山頂上。他們在山上想怎麼辦？這世界上只剩下我們兩兄妹。有天，海上漂來了一個織布箱，裡面有一個小孩子，他們扶養他，有天，聽到神明說：「要將孩子丟到海裡」過一會，人從海裡爬上岸。這就是賽夏族姓氏的由來。

抵達大霸尖山，我們非常開心。我們該如何傳承賽夏族美好的文化？我認為就是親自帶領孩子去體驗，當文化的種子種在心田上，我們的文化就會萌芽、不會忘記！

113 年全國語文競賽臺灣原住民族語言朗讀文章 【賽夏語】 國中學生組 編號 4 號

bae:ae' kak'ayaeh

'ima 'abe' 'okik hingha' kamarempe' koSa'en bae:ae' kak'ayaeh. So:
hinehnak 'alikaeh a tomal ma' nakhara' repe'en ila ka hini bae:ae'
kak'ayaeh. ray roSa' Siyan o Sam'iyah tinal'oemaeh, hahayno'
SaSinSinrahoe' 'asang, hito' ma' rarepe'repe' 'alikaeh 'inSika: saboeh ila
ha:aw hini' kak'ayaeh nakhara: kakhayza'an monpoSal 'am papanae'
kin 'abe' a tomalan.

'aring mowa:i' ka hini bae:ae' kaka'ayaeh, tabin 'isahini' ma' 'aehae'
ila tinal'oemaeh hayza'. hini bae:ae' kak'ayaeh ma' minsalaz no Sala'
SARS 'abe' a tomalan. kin'alikaeh rempe: ila ha:aw 'alimika' a ripon
hayno' ma' rompa: ila haba:an mae'iyah repe'en masmasay. 'alimika'
lasiya 'okik 'abe' pongabas, ma' rengreng kil mae'iyah hon'al'alih 'ima
raroton, ma' minsalaz no 'aroma' SaSinSinrahoe', 'asang rempe''alikaeh a
tomal, lasiya kayni' Siklobib tikot 'am rempe' ray taew'an mae'iyah ma'
hayza' kamamalaehang kayni Siklobih tikot 'am rempe' taew'an mae'iyah
korkoring 'iyakinita' hi 'oya' ma' ray hinohaes 'ima saze:ez nanaw 'ana
hiya' komita' ma' 'iyahinangih saboeh.

haysani' ma' hayza' ila ka 'iyo' hahazab, 'ana nakhiza'
ma' 'akoy 'inokik hingha' maymaynibih 'ima 'abe' kak'ayaeh, ma' hayza'

mae'iyah hazaben ka 'iyo' ramo' kelse:, basang 'aewhay baeza'en o rika:..
haba:an mae'iyah tikot ila homazab ka hini' 'iyo'. 'in'alay hayza' hini
kak'ayaeh ma' kayni' Sik manmanra:an a papama' ka kamahayap ha:aw
kamrawaS, 'ita' ma' kayni' noka 'aroma' SaSinSinrahoe' SikaS'abo', hini
kawa:i'an ka rayhil ma' waelae' ila 'oyaeh!

haysani' 'ana kahiba:en, kasi'aelen kaSir'aran ki kapanpanra:nan
saboeh ma' 'okik kingha' ila kakhayza'an kin'i'iyah. hiya ra:am hini
kak'ayaeh 'am tabin 'inowan hawka', 'ana kano' mae'iyah ma' 'am ra:am
sobaeh hi nonak ki mae'iyah 'izi' rengreng rima' ray kamhaba:an. So: 'am
papama' 'ima sopaloy kapapama'an mina pongabas, 'izi' hon'alih kil
mae'iyah o: 'am somi'ael 'inSa'la' ti:ma' tabeste: rima. ray kakiSka:atan
ma' hingha' hayza' kamamalaehang 'inSala' homola' ka rae:iS kita' hayza'
ay rika:?

So: hinola' rika: a basang 'aewhay bazae'en ma' paklobih, ray taew'an
Sangay naehan, tikot 'am repe' ka 'aroma' mae'iyah. So: 'oka' ka ralom
ma' kayzaeh noka pinobae:ah ralom ti:ma', basang So: kayzaeh ka
kinalahang ma' 'amkay repe'en ka hini bae:ae' kak'ayaeh o!

新冠肺炎

嚴重急性呼吸道症候群冠狀病毒在 2020 年擴散至全球。像以前的雞瘟一樣嚴重，病毒傳染的速度遠超過 SARS、增加被感染或死亡，不常戴口罩、又群聚，感染人數不斷增加。剛剛有病毒時，有護士被感染，不能回家，怕感染給家人，小孩想看媽媽，隔著窗戶凝視，令人想哭。現在有疫苗可注射，還是很多變種病毒，也有人注射疫苗後，有血栓的症狀，很多人也害怕打疫苗。

自從有這個病毒，禁止坐飛機出國到其他國家，我們也禁止其他國家的人進入，經濟來源，也受影響。衣、食、住、行、生活和以前不同，誰也不知病毒何時會消失。

現在的人，都知道保護自己、別人，不要常去人多的地方。若要搭交通工具一定配戴口罩，與人交談，不能太靠近，吃東西前先把手洗乾淨。在學校也一樣，有校護量額溫，如有發燒或身體不適，就先回家休息，怕會傳染其他的人。沒有水，可用酒精來洗手，身體如果好好保護，也就不容易感染這個病毒！